

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4101-16-01/2013

P/13/120

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/13/120 – Działalność jednostek doradztwa rolniczego w latach 2010-2013 (I połowa)

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Kontrolerzy Antoni Kasowicz, gł. specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 87528 z dnia 26.09.2013 r.

Krzysztof Maliszewski, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr 87527 z dnia 26.09.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-4)

Jednostka kontrolowana Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, ul. Pożowska 8, 24-130 Końskowola (zwanego dalej LODR lub Ośrodkiem).

Kierownik jednostki kontrolowanej Antoni Skrabucha, dyrektor Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli od 1 stycznia 2013 r., poprzednio funkcję tę (od dnia 1 maja 2008 r.) pełnił Tadeusz Solarski.

(dowód: akta kontroli str. 5-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli w latach 2010–2013 (I połowa).

*Uzasadnienie
oceny ogólnej*

Ocenę pozytywną uzasadniają:

- pełna realizacja corocznych zadań z zakresu doradztwa rolniczego,
- prawidłowe prowadzenie gospodarki finansowej i wykorzystanie środków publicznych,
- rzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych,
- należyte sprawowanie nadzoru nad działalnością doradczą Ośrodka.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- ustalaniu cen na usługi odpłatne, ujęte w art. 4 ust. 4 uojdr², zarządzeniami dyrektora LODR, bez ich wcześniejszego zaopiniowania przez Radę Społeczną i zatwierdzenia przez organ, któremu Ośrodek podlega,

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Ustawa z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego - Dz. U. z 2013, poz. 474 j.t.

- nierzetelnym przedstawieniu danych uzupełniających w części B sprawozdania z realizacji planu finansowego LODR za rok 2011.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie i realizacja rocznych programów działalności LODR

6.3.1. Struktura Organizacyjna Ośrodka

Opis stanu
faktycznego

Obowiązujący Statut LODR³ zatwierdził 25 czerwca 2012 r., na wniosek dyrektora Ośrodka, Sejmik Województwa Lubelskiego. LODR jest samorządową wojewódzką osobą prawną i jednostką sektora finansów publicznych, działającą na podstawie uojdr. Od 29 grudnia 2009 r. znajdujące się w strukturze organizacyjnej Ośrodka trzy oddziały: w Grabanowie, Rejowcu i Sitnie, przekształcono na ośrodki szkoleniowo-wystawiennicze, a po 25 czerwca 2012 r. zostały one zlikwidowane⁴. Zgodnie ze Statutem komórkami organizacyjnymi LODR są zespoły doradztwa rolniczego (ZDR), osiem działów, trzy stanowiska oraz audytor. W § 5 obowiązującego Statutu podano, że Ośrodek podlega Sejmikowi i Zarządowi Województwa Lubelskiego. Z art. 7 ust. 2 uojdr wynika, że od 01.01.2013 r. ośrodki wojewódzkie doradztwa rolniczego podlegają zarządowi województwa, a z art. 3 ust. 4 tej ustawy, że Statut tych ośrodków nadaje zarząd województwa.

(dowód: akta kontroli str. 7–12)

Strukturę organizacyjną oraz zakres zadań poszczególnych komórek określono w regulaminie organizacyjnym LODR⁵, ustalonym przez dyrektora Ośrodka i zatwierdzonym 25 czerwca 2012 r. przez Sejmik Województwa Lubelskiego. Z art. 7 ust. 4 uojdr wynika, że regulamin organizacyjny zatwierdza organ, któremu podlega jednostka doradztwa rolniczego (od 01.01.2013 r. - zarząd województwa).

(dowód: akta kontroli str. 13–38 i 419)

Zgodnie z regulaminem dyrektor LODR sprawował bezpośredni nadzór nad czterema działami: Kadr i organizacji pracy, Zastosowań informatyki, Księgowości i Administracyjno-gospodarczym oraz trzema stanowiskami jednoosobowymi i audytorem. W okresie objętym kontrolą stanowisko audytora nie było obsadzone. Z § 5 ust. 1 pkt 12 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 grudnia 2009 r. w sprawie ramowego statutu wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego⁶ wynika, że jedną z komórek organizacyjnych Ośrodka jest

³ W badanym okresie do 24 czerwca 2012 r. w LODR obowiązywał Statut nadany uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego nr XXXIX/697/09 z dnia 28 grudnia 2009 r., a po tym terminie Statut nadany uchwałą tego Sejmiku nr XXVIII/382/2012 z dnia 25 czerwca 2012 r.

⁴ Przyczyną likwidacji od 2010 r. oddziałów LODR była konieczność centralizacji zarządzania Ośrodkiem oraz ograniczenia kosztów utrzymania zespołów parkowo-pałacowych, w których jednostki te funkcjonowały.

⁵ Regulaminy organizacyjne w okresie objętym kontrolą NIK zatwierdzano uchwałami Sejmiku nr XXXIX/698/09 z dnia 28 grudnia 2009 r. i nr XXIII/383/2012 z dnia 25 czerwca 2012 r.

⁶ Dz. U. Nr 211, poz. 1634 ze zm.

audytor wewnętrzny. W art. 274 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 o finansach publicznych⁷ podano, że *audyt wewnętrzny prowadzi się również w jednostkach sektora finansów publicznych, których kierownicy podejmą decyzję o prowadzeniu audytu wewnętrznego*

Z uzyskanych wyjaśnień dyrektora LODR wynika, że stanowisko audytora zostanie usunięte ze statutu i regulaminu organizacyjnego Ośrodka.

(dowód: akta kontroli str. 419)

Zastępca dyrektora Ośrodka sprawował bezpośredni nadzór nad czterema działami: Systemów produkcji rolnej, standardów jakościowych i doświadczalnictwa (Systemów); Przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki (Przedsiębiorczości); Ekonomiki; Metodyki doradztwa, szkoleń i wydawnictw (Metodyki) oraz nad ZDR (do 25 czerwca 2012 r. – 20, po tym dniu – 23⁸).

W obowiązującym regulaminie organizacyjnym LODR podano, że do zakresu działania działu Metodyki należy m.in. koordynacja działań w zakresie planowania i sprawozdawczości oraz opracowywanie rocznych planów i sprawozdań z działalności doradczej LODR (§ 35). W latach 2010 i 2011 komórki organizacyjne Ośrodka prowadzące czynności doradcze składały sprawozdania miesięczne i roczne z realizowanych zadań, prowadziły również odrębnie rejestry udzielonych porad. Od roku 2012 sprawozdawczość z podziałem na: szkolenia, wykłady na szkoleniach i seminariach, zadania upowszechnieniowe, kursy płatne i usługi doradcze odpłatne, kluby 4-H⁹, instruktaż indywidualny, lustracja zadań, artykuły (audycje radiowe i telewizyjne, broszury) oraz konkursy i olimpiady - prowadzona jest elektronicznie.

(dowód: akta kontroli str. 39 - 43)

Rzetelność ewidencjonowania wykonanych zadań i zastosowanej metody ewidencji sprawdzono analizując dokumentację będącą w posiadaniu jednostek organizacyjnych LODR za rok 2011, dotyczącą działania nr 7 *Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska* (upowszechnianie technologii z zakresu ekologii i ochrony środowiska, prowadzenie konkursów o ekologii i ochronie środowiska, organizacja ekofestynu, zajęcia z grupami szkolnymi na „Ekotrasie”) i działania nr 9. *Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej, promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku* (prowadzenie elektronicznie bazy gospodarstw agroturystycznych, upowszechnianie tworzenia i poprawy bazy turystycznej, poprawa atrakcyjności ofert: agroturystyka i turystyka wiejska, szkolenia i kursy bezpłatne z zakresu agroturystyki i konkurs „Najciekawsza oferta turystyczna w regionie lubelskim”). Na ogólną liczbę 420 działań przeprowadzonych w roku 2011 w ramach działania nr 7: dział Systemów

⁷ Dz. U.2013.885 j.t. ze zm.

⁸ w: Bełżyczach, Biłgoraju, Bychawie, Chełmie, Elizówce, Białej Podl. z siedzibą w Grabanowie, Hrubieszowie, Janowie Lub., Końskowoli, Krasnymstawie, Kraśniku, Lubartowie, Łęcznej, Łukowie, Opolu Lub., Parczewie, Piaskach, Radzyniu Podl., Rykach, Tomaszowie Lub., Wisznicach, Włodawie i Zamościu z siedzibą w Sitnie.

⁹ 4 H - dobrowolna, niezależna organizacja edukacyjna przeznaczona dla dzieci i młodzieży, kładąca szczególny nacisk na rozwój umiejętności życiowych, zainteresowań i podniesienie poziomu wiedzy.

wykonał 54, a pozostałe 366 ZDR (22 jednostki w liczbie od 2 do 40). Analiza 91 działań wykazała rzetelność w zakresie ich dokumentowania. W zakresie działania nr 9 prowadzono bazę gospodarstw agroturystycznych (na 31.12.2011 r. zarejestrowano ich 501). Prowadzono również 90 działań upowszechnieniowych (działy LODR – 11 i ZDR – 79), 27 szkoleń (działy – 3 i ZDR – 24) i 11 kursów (działy - 3 i ZDR – 8). Działy Ośrodka przeprowadziły również jeden konkurs na najciekawszą ofertę turystyczną w regionie lubelskim. Analiza sprawozdań z prac upowszechnieniowo-wdrożeniowych i informacji na temat realizacji programu doradczego, związanych z działaniem nr 7 oraz dokumentów potwierdzających ich wykonanie potwierdziła ich rzetelność.

(dowód: akta kontroli str. 255-258)

6.3.2. Rada Społeczna LODR

Opis stanu
faktycznego

Przy Ośrodku działała Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego, której członkowie powołani zostali przez Zarząd Województwa Lubelskiego¹⁰. Skład Rady zgodny był do 31.12.2012 r. z art. 9 ust. 6 pkt 2 uojdr, w brzmieniu wówczas obowiązującym¹¹. Po nowelizacji uojdr (obowiązującej od 01.01.2013 r.) nie zapewniono członkostwa w Radzie wszystkich wymaganych przedstawicieli. W Radzie nie ma przedstawiciela Zarządu Województwa Lubelskiego, jest jeden zamiast dwóch przedstawicieli zgłoszonych przez szkoły wyższe oraz instytuty badawcze, kształcące i realizujące działania na potrzeby rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich oraz dwóch zamiast jednego przedstawiciela szkół ponadgimnazjalnych kształcących na potrzeby rolnictwa, działających na obszarze województwa lubelskiego. Z wyjaśnień dyrektora LODR wynika, że dopiero po upływie kadencji Rady Społecznej LODR (11.05.2015 r.) skład jej zostanie dostosowany do wymogów art. 9 uojdr.

(dowód: akta kontroli str. 57–67 i 419-420)

Regulamin pracy Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego przy LODR („Rada Społeczna”) zatwierdzony był uchwałą nr XLIII/762/10 z 26 kwietnia 2010 r. Sejmiku Województwa Lubelskiego. Stosownie do postanowień art. 9 ust. 8 uojdr po 01.01.2013 r. powinien go zatwierdzić Zarząd Województwa Lubelskiego.

(dowód: akta kontroli str. 61-62 i 420)

6.3.3. Przedmiot i zakres działalności statutowej LODR

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie ze statutem Ośrodek w zakresie doradztwa rolniczego, wykonywał nieodpłatnie zadania określone w art. 4 ust. 2 uojdr., tj. m.in. prowadził działalność szkoleniową i informacyjną wspierającą rozwój produkcji rolniczej, udzielał rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich pomocy w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz podejmował działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi. Zadania te Ośrodek wykonywał samodzielnie, zgodnie z art. 4 ust. 5 uojdr. W okresie objętym kontrolą LODR nie realizował innych zadań nieodpłatnych (poza określonymi w art. 4 ust. 2).

(dowód: akta kontroli str. 7- 12)

¹⁰ Uchwała nr CCCXIV/4178/10 z dnia 11 maja 2010 r.

¹¹ Dz. U. z 2009 r., poz. 753 (art.23 pkt 5 lit b ustawy z dnia 23.01.2009 r.).

6.3.4. Współpraca LODR z innymi podmiotami

Opis stanu
faktycznego

W ramach prowadzonej działalności Ośrodek, w okresie objętym kontrolą NIK współpracował m.in. z Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego (organizacja szkoleń w ramach KSOW i wystaw rolniczych), Lubelską Izbą Rolniczą (organizacja szkoleń), Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) - szkolenia i informacje, Agencją Rynku Rolnego (szkolenia, oceny rynku zbóż i rzepaku), Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa (kursy chemizacyjne, szkolenia i atestacja opryskiwaczy), Urzędem Statystycznym w Lublinie (ocena przezimowania roślin, oceny stanu roślin), Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie (konsultacje branżowe), IUNG-PIB w Puławach (ankietyzacja gospodarstw, szkolenia), PIW-PIB Puławy, IOR-PIB w Poznaniu (szkolenia), IHAR-PIB w Radzikowie (szkolenia), Instytutem Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie (ocena jakości ziarna zbóż), Krajową Radą Drobiarstwa IG, Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie, Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, Wydziałem Nauk Rolniczych w Zamościu, Krajowym Związkiem Hodowli Królików, Ośrodkiem Hodowli i Rozrodu w Brzesku, Zakładem Doświadczalnym IŻ w Chorzeli, Instytutem Zootechniki w Balicach, stowarzyszeniami hodowców drobiu ozdobnego, Zakładem Wylęgu Drobiu w Międzyrzeczu Podlaskim, Polską Federacją Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Związkiem Producentów Trzody Chlewnej, Krajową Radą Drobiarstwa, Związkiem Hodowców Owiec i Kóz, Związkiem Hodowców Bydła Mięsnego i firmami produkującymi środki do produkcji rolniczej (współpraca i szkolenia), Parkami Narodowymi i Krajobrazowymi z terenu woj. lubelskiego oraz Wojewódzkim Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Lublinie.

(dowód: akta kontroli str.68 - 76)

6.3.5-6. Zatwierdzanie programów działalności i sprawozdań z ich realizacji

Opis stanu
faktycznego

Plan na rok 2010

Dyrektor Ośrodka 30.11.2009 r. przedłożył do zatwierdzenia roczny program działalności LODR na 2010 r., pozytywnie zaopiniowany przez Radę Społeczną na posiedzeniu 27.11.2009 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą Nr XXXIX/695/09 z dnia 28.12.2009 r. zatwierdził program. Dyrektor Ośrodka 26 stycznia 2011 r. przedłożył do zatwierdzenia przez Sejmik Województwa Lubelskiego sprawozdanie z realizacji programu działalności za 2010 r., zaopiniowane 20.01.2011 r. przez Radę Społeczną. Uchwałą nr VI/63/11 z dnia 28 lutego 2011 Sejmiku Województwa Lubelskiego sprawozdanie zostało zatwierdzone.

Dyrektor Ośrodka 30.11.2010 r. przedłożył do zatwierdzenia roczny program działalności LODR na 2011 r., pozytywnie zaopiniowany przez Radę Społeczną na posiedzeniu 26.11.2010 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą Nr IV/39/10 z dnia 29.12.2010 r. zatwierdził program. Dyrektor Ośrodka 30 stycznia 2012 r. przedłożył do zatwierdzenia przez Sejmik Województwa Lubelskiego sprawozdanie z realizacji programu działalności za 2011 r., zaopiniowane 27.01.2012 r. przez Radę Społeczną. Uchwałą nr XX/281/2012 z dnia 19 marca 2012 Sejmiku Województwa Lubelskiego sprawozdanie zostało zatwierdzone.

Dyrektor Ośrodka 29.11.2011 r. przedłożył do zatwierdzenia roczny program działalności LODR na 2012 r., pozytywnie zaopiniowany przez Radę Społeczną na posiedzeniu 25.11.2011 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą Nr XVII/22/2011 z dnia 19.12.2011 r. zatwierdził program. Dyrektor Ośrodka 27 lutego 2013 r. przedłożył do zatwierdzenia przez Zarząd Województwa Lubelskiego sprawozdanie z realizacji programu działalności za 2012 r.,

zaopiniowane 22.02.2013 r. przez Radę Społeczną. Uchwałą nr CLXV/3374/2013 z dnia 12 marca 2013 Zarządu Województwa Lubelskiego sprawozdanie zostało zatwierdzone.

Dyrektor Ośrodka 30.11.2012 r. przedłożył do zatwierdzenia roczny program działalności LODR na 2013 r., pozytywnie zaopiniowany przez Radę Społeczną na posiedzeniu 28.11.2012 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą Nr XXVIII/478/2012 z dnia 28.12.2012 r. zatwierdził program.

(dowód: akta kontroli str. 106-121)

W okresie objętym kontrolą NIK Rada Społeczna LODR, opiniując roczne programy i sprawozdania z działalności oraz Sejmik i Zarząd Województwa Lubelskiego, zatwierdzając te dokumenty nie wnosili uwag do ich treści.

(dowód: akta kontroli str. 420)

6.3.7. Planowanie zadań wykonywanych nieodpłatnie

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą LODR realizował nieodpłatnie i samodzielnie wszystkie zadania z zakresu doradztwa rolniczego określone w art. 4 ust. 2 uojdr.

(dowód: akta kontroli str. 420)

W ramach nieodpłatnych szkoleń z zakresu doradztwa rolniczego (art. 4 ust. 2 pkt 1) w roku 2010 planowano przeprowadzić ich 1.141 (wykonano 1444), w roku 2011 odpowiednio 1.183 (wykonano 1.514), w roku 2012 planowano – 1.146 (wykonano 1.426), na rok 2013 zaplanowano – 1.201 (wykonano w I półroczu – 920).

W ramach prowadzonej działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej (art. 4 ust. 2 pkt 2) planowano: w roku 2010 – 32.894 działania (wykonano 65.395), w roku 2011 – 31.860 (wyk. 59.373), w roku 2012 – 30.145 (wyk. 57.379), na rok 2013 planowano 34.812 (w I półroczu wyk. 28.454). W zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich (art. 4 ust. 2 pkt 3) w roku 2010 planowano 58 działań (wyk. 102), w roku 2011 – planowano 239 (wyk. 244), w roku 2012 planowano 156 (wyk. 156), na rok 2013 planowano 45 (w I półroczu wyk. 45). W ramach udzielania pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy z UE lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych (art. 4 ust. 2 pkt 4) w roku 2010 planowano 2 zadania (wyk. 2), w roku 2011 planowano 2 zadania (wyk. 2), w roku 2012 planowano 1 zadanie (wyk.1), na rok 2013 zadań w tym zakresie nie planowano i w I półroczu nie realizowano zadań w tym zakresie. W zakresie prowadzenia analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenia i upowszechniania informacji rynkowych (art. 4 ust. 2 pkt 5) w roku 2010 planowano 10.661 działań (wyk. 10.665), w roku 2011 planowano 10.665 (wyk. 10.665), w roku 2012 planowano 10.665 (wyk. 10.677), na rok 2013 planowano 9005 (w I półroczu wykonano 4533). W ramach prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego (art. 4 ust. 2 pkt 6) planowano w 2010 r. 3 działania (wyk. 3), w roku 2011 planowano 2 (wyk. 2), w roku 2012 planowano 2 działania (wyk. 1), na rok 2013 planowano 2 działania w I półroczu wyk. 2). W zakresie upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska (art. 4 ust. 2 pkt 7) w 2010 r. planowano 451 działań (wyk. 462), w roku 2011 planowano 424 (wyk. 427), w roku 2012 planowano 436 (wyk. 441), na rok 2013 planowano 481 (w I półroczu wyk. 337). W ramach podejmowania działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego (art. 4 ust. 2 pkt 8) w roku 2010 planowano 284 działania (wyk. 319), w roku 2011 236 (wyk. 236), w roku 2012 259 (wyk. 290), na rok 2013 planowano 314

(w I półroczu wykonano 214). W zakresie upowszechniania rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku (art. 4 ust. 2 pkt 9) w roku 2010 planowano 133 działania (wyk. 629), w roku 2011 130 (wyk. 630), w roku 2012 116 (wyk. 580), na rok 2013 planowano 134 działania (w I półroczu wyk. 150). W ramach współdziałania w realizacji zadań wynikających z programów rolno-środowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych (art. 4 ust. 2 pkt 10) w roku 2010 planowano 2 działania (wyk. 2), w roku 2011 7 (wyk. 7), w roku 2012 6 (wyk. 7), na rok 2013 planowano 8 (w I półroczu wyk. 8). W zakresie prowadzenia analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechniania wyników tych analiz w pracy doradczej (art. 4 ust. 2 pkt 11) w roku 2010 planowano 328 działań (wyk. 340), w roku 2011 316 (wyk. 310), w roku 2012 301 (wyk. 270), na rok 2013 planowano 314 (w I półroczu wyk. 149). Z wyjaśnień kierownika działu Metodyki wynika, że działania zaplanowane na rok 2012 w zakresie art. 4 ust. 2 pkt 6 nie zostały wykonane z uwagi na niesprzyjające warunki atmosferyczne, a działania w zakresie art. 4 ust. 2 pkt 11 zostały ograniczone z uwagi na absencję pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 122-125 i 420)

6.3.8. Realizacja przez LODR zadań wykonywanych nieodpłatnie

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono ogółem 5.304 nieodpłatnych szkoleń z zakresu doradztwa rolniczego (w 2010 r. – 1444, 2011 r. – 1.514, 2012 r. – 1.426, w I półroczu 2013 r. – 920). W ramach: prowadzonej działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej wykonano ogółem 6.612 działań (w roku 2010 – 1.911, 2011 – 1.705, 2012 – 1.829 i w I półroczu 2013 r. – 1.167), podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich – ogółem 547 działań (w roku 2010 – 102, 2011 – 244, 2012 – 156 i w I półroczu 2013 r. – 45), udzielania pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy z UE lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych – ogółem 97.965 działań (w roku 2010 – 24.671, 2011 – 27.228, 2012 – 25.533 i w I półroczu 2013 r. – 20.533), prowadzenia analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzą i upowszechniania informacji rynkowych w tym zakresie – ogółem 36.514 działań (w roku 2010 – 10.665, 2011 – 10.665, 2012 – 10.677 i w I półroczu 2013 r. – 4.533), prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego - ogółem 6 działań (w roku 2010 – 3, 2011 – 2, 2012 – 1 i w I półroczu 2013 r. – 2), upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska – ogółem 1.667 działań (w roku 2010 – 462, 2011 – 427, 2012 – 441 i w I półroczu 2013 r. – 337), podejmowania działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego) – ogółem 1.059 działań (w roku 2010 – 319, 2011 – 236, 2012 – 290 i w I półroczu 2013 r. – 214), upowszechniania rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – ogółem 1.989 działań (w roku 2010 – 629, 2011 – 630, 2012 – 580 i w I półroczu 2013 r. – 150), współdziałania w realizacji zadań wynikających z programów rolno-środowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych – ogółem 24 działania (w roku 2010 – 2, 2011 – 7, 2012 – 7 i w I półroczu 2013 r. – 8), prowadzenia analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz

upowszechniania wyników tych analiz w pracy doradczej – ogółem 1.650 działań (w roku 2010 – 340, 2011 – 310, 2012 – 270 i w I półroczu 2013 r. – 149).

(dowód: akta kontroli str. 122-125)

6.3.8.1 Szkolenia dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich

Opis stanu
faktycznego

Liczba uczestników/odbiorców wykonanych zadań, związanych z przeprowadzonymi w okresie 2010 - I połowa 2013 nieodpłatnymi szkoleniami z zakresu doradztwa rolniczego wynosiła ogółem 101.288 (odpowiednio: w 2010 r. – 29.097, 2011 r. – 27.054, 2012 r. – 27.967 i w I półroczu 2013 r. – 17.170). Szkolenia te dotyczyły stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno–spożywczego, rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno–ekonomicznych gospodarstw rolnych, rachunkowości w gospodarstwach rolnych, rolnictwa ekologicznego, rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego, ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych, modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno–spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienia pozycji rolników na rynku, zarządzania gospodarstwem rolnym oraz promocji produktów lokalnych i regionalnych.

W okresie objętym kontrolą nie zrealizowano nw. szczegółowych założeń planu w zakresie szkoleń (art. 4 ust. 2 pkt 1):

w roku 2010

- lit. b) – na planowane 263 szkolenia zrealizowano 257 (97,7%) i lit. i) – na planowane 21 szkoleń wykonano 20 (95,2%),

w roku 2011

- lit. d) – na planowane 45 szkoleń zrealizowano 44 (97,7%),

W roku 2012

- lit. i) – na planowane 28 szkoleń zrealizowano 26 (92,8%).

Z wyjaśnień kierownika działu Metodyki wynika, że ogółem plan szkoleń w tych pozycjach niewykonany został w zakresie przeprowadzenia trzech szkoleń z uwagi na brak zapotrzebowania lub możliwości przeprowadzenia ich przez wyznaczonych pracowników Ośrodka

(dowód akta kontroli str. 122-125, 126-127 i 421)

Analiza dokumentacji związanej z przeprowadzonymi przez LODR 226 wybranymi losowo szkoleniami realizowanymi w roku 2011 na podstawie art. 4 ust. 1 uojdr wykazała kompletność materiałów takich jak: konspekty szkoleń, sprawozdania sporządzone przez organizatora (doradca LODR), listy obecności uczestników oraz wypełnione przez uczestników ankiety oceniających szkolenie.

(dowód: akta kontroli str. 259-260)

Opinie odbiorców usług, dotyczące przeprowadzonych szkoleń, pozyskiwano na podstawie ankiet, w których anonimowo mogli oni udzielić informacji na temat stopnia zadowolenia ze sposobu obsługi oraz spełnienia ich wymagań i oczekiwań.

Na podstawie analizy wypełnionych ankiet można stwierdzić, że respondenci bardzo dobrze ocenili jakość przeprowadzonych szkoleń, założone cele zostały zatem zrealizowane, a tematyka pokrywała się z oczekiwaniami. Ankiety są źródłem

wiedzy na temat potrzeb szkoleniowych ankietowanych, co ma odzwierciedlenie w planowaniu nowych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 422)

6.3.8.2. Działalność informacyjna wspierająca rozwój produkcji rolniczej

Opis stanu
faktycznego

W ramach działalności informacyjnej o charakterze doradczym i upowszechnieniowym w okresie objętym kontrolą NIK realizowano ogółem 4.592 zadań (w roku 2010 – 64.744, 2011 – 58.836, 2012 – 56.742 i w I półroczu 2013 – 28.259). W zakresie działalności informacyjnej o charakterze medialnym w okresie objętym kontrolą NIK zrealizowano ogółem 2020 zadań (w roku 2010 – 651, 2011 – 537, 2012 – 637 i w I półroczu 2013 – 195).

Działalnością informacyjną w latach 2010 – I połowa 2013 objęto ogółem 110.000 osób (w roku 2010 – 25.000, 2011 – 25.000, 2012 – 30.000 i w I półroczu 2013 r. 30.000)

W roku 2010 w zakresie działalności informacyjnej (art. 4 ust. 2 pkt 2) nie opracowano zaplanowanej liczby broszur plan - 5, wykonanie – 3 (60%). Z wyjaśnień kierownika działu Metodyki wynika, że ograniczenie liczby broszur wynikało z możliwości wydawniczych.

W roku 2011 nie wykonano planowanych zadań dotyczących technologii produkcji zwierzęcej, roślinnej i ogrodnictwa (odpowiednio 97,7%, 98,9% i 97,0%). Z wyjaśnień kierownika działu Systemów wynika, że niewykonanie zadań spowodowane było absencją pracowników.

Odbiorcy do których Ośrodek kierował informacje wspierające rozwój produkcji rolniczej to m.in.: rolnicy indywidualni, samorządy, jednostki naukowe i oświatowe, przedsiębiorstwa działające w otoczeniu rolnictwa. Publikowano informacje na portalu www. Ośrodka, wydawano miesięcznik „Lubelskie Aktualności Rolnicze” (nakład do 7.000 egz.), organizowano targi oraz wojewódzką olimpiadę wiedzy rolniczej.

(dowód: akta kontroli str. 128-129)

6.3.8.3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Opis stanu
faktycznego

W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich w okresie objętym kontrolą NIK realizowano m.in. projekty szkoleniowe w ramach PROW, szkolenia e - learningowe, działania w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, projektu szkoleniowego EUROszansa dla Lubelszczyzny. W latach 2010-I połowa 2013 r. kwalifikacje zawodowe podnosiło ogółem 9.706 osób (w roku 2010 – 1.440, 2011 – 4.477, 2012 – 2.949 i w I półroczu 2013 r. 840). W roku 2011 przeprowadzono 5 szkoleń w zakresie alternatywnych źródeł energii i ich zastosowania. W szkoleniach uczestniczyło ogółem 200 osób, w roku 2012 przeprowadzono 9 takich szkoleń, w ramach których uczestniczyło ogółem 360 osób. Szkolenia prowadzone były w ramach działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie”, objętego PROW. W roku 2012 na sfinansowanie kosztów związanych z tymi szkoleniami LODR pozyskał z CDR w Brwinowie kwotę ogółem 135.462,97 zł, a w roku 2013 – 63.098,48 zł.

W latach 2011-2012 LODR przeprowadził 291 szkoleń zawodowych (dwudniowych) dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie, dotyczących zasad otrzymywania dopłat bezpośrednich i obowiązku spełnienia przez gospodarstwo zasad wzajemnej

zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych. Szkolenia finansowane były z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego). Projekt realizowano w ramach działania *Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie* objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Instytucją przyznającą dofinansowanie była Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA. W roku 2011 przeprowadzono 122 szkolenia, a w roku 2012 – 169. Ogółem w latach 2011-2012 Ośrodek przeszkolił w tym zakresie 5.773 osoby. W roku 2011 Ośrodek uzyskał refundację kosztów poniesionych na to zadanie w kwocie 761.238 zł, a w roku 2012 – 1.193.190,70 zł. Analiza szczegółowa, którą objęto wybrane programy szkoleń realizowanych w 2011 r., konspekty, listy uczestników oraz ankiety dotyczące tych działań, potwierdziła ich kompletność. Z wyjaśnień kierownika działu Metodologii wynika, że w projektach gdzie były takie wymogi (np. projekt *Pomysł o sobie – integracja drogą do rozwoju*) sprawdzano przydatność szkoleń w dalszej pracy rolników, w innych gdzie nie było takiego obowiązku czynności takie nie były prowadzone.

(dowód akta kontroli str. 122-125 i 130-131 i 263-264 i 423)

6.3.8.4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy z UE lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

Opis stanu
faktycznego

W ramach realizacji tego zadania udzielano porad, instruktaży, konsultacji dotyczących ubiegania się o przyznanie pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE – płatności bezpośrednie oraz PROW 2007-2013 i PO Ryby. Działania te ewidencjonowano w ramach działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej. W ramach pomocy rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich prowadzono również konkursy ("Nie pękam-zostaję, tu też jestem Europejczykiem" i plastyczny "Moja wieś w UE - wczoraj, dziś i jutro"). W roku 2010 i 2011 przeprowadzono dwa takie konkursy, a w roku 2012 jeden. Analizą szczegółową objęto wybraną dokumentację dotyczącą udzielonych w roku 2011 porad, instruktaży i konsultacji dot. płatności bezpośrednich (działy Ośrodka udzieliły ich w tym roku 2.771, a ZDR – 5.396), dot. PROW 2007-2013 i PO Ryby (działy Ośrodka udzieliły ich 1.374, a ZDR – 12.716) oraz dot. wdrażania zasad wzajemnej zgodności (działy Ośrodka udzieliły ich 178, a ZDR – 4791. Analizowano również kompletność dokumentów, związanych z przeprowadzonymi w roku 2011 konkursami. Z wyjaśnień kierownika działu Metodologii wynika, że porady w tym zakresie ewidencjonowane były (imię i nazwisko) w latach 2010-2011 w formie papierowej, a do chwili obecnej dokumentowane są elektronicznie. Według szacunku LODR ok. 80% rolników złożyło wnioski o dofinansowanie ze środków z UE lub środków krajowych. LODR nie posiadał danych na temat liczby osób, które środki te faktycznie pozyskały.

(dowód akta kontroli str.122-125, 132-133 i 261-262 i 425)

6.3.8.5. Prowadzenie analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowych w tym zakresie

Opis stanu
faktycznego

W ramach realizacji tego zadania m.in. monitorowano ceny płodów i produktów rolnych oraz środków do produkcji rolnej, publikowano bieżące ich notowania,

przekazywano informacje cenowe do Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej (ZSRIR), MRiRW i CDR w Brwinowie.

(dowód akta kontroli str. 122-125, 136-137, 425-426 i 432-437)

6.3.8.6. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego

Opis stanu
faktycznego

W ramach realizacji tego zadania prowadzono **Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe i Rolnicze (PDOiR)** pszenicy ozimej, ziemniaków i pszenżyta ozimego. W ramach wielopodmiotowego systemu doświadczalnego LODR współpracował

z samorządem województwa, samorządem rolniczym, administracją rządową, firmami hodowlano-nasiennymi, jednostkami naukowymi, związkami plantatorów, przemysłem przetwórczym. Koordynatorem tych działań jest Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU). W województwie lubelskim istnieje siedem punktów prowadzących doświadczenia PDOiR. Są to cztery stacje doświadczałne oceny odmian COBORU, dwie stacje Małopolskiej Hodowli Roślin oraz Pole doświadczałno-wdrożeniowe w miejscowości Pożóg II LODR-u. Wyniki doświadczeń z pszenicą ozimą i ziemniakami prowadzone na polu Ośrodka przekazywane są COBORU. Na tej podstawie opracowywane są dane zbiorcze (z wszystkich punktów doświadczalnych na terenie woj. lubelskiego) dotyczące plonowania poszczególnych odmian. Wyniki te publikowane są w broszurach wydawanych przez COBORU. Dodatkowo, na podstawie ww. wyników, Wojewódzki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego opiniuje listę zalecanych odmian (LZO) poszczególnych gatunków do uprawy na terenie woj. lubelskiego. Lista zalecanych odmian publikowana jest w broszurach wydawanych przez COBORU oraz w Aktualnościach rolniczych (nr 4 i 7-8) i na stronie internetowej LODR-u.

dowód: akta kontroli str. 122-125 i 138-139.)

6.3.8.7. Upowszechnianie metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

Opis stanu
faktycznego

W ramach realizacji tego zadania prowadzono szkolenia i kursy w zakresie technologii z zakresu ekologii i ochrony środowiska m.in. „Odnawialne źródła energii dla domu i biznesu” oraz organizowano ekofestyny. Działalnością w tym zakresie w latach 2010 – I połowa 2013 objęto ogółem 5.467 osób (w roku 2010 – 1.457, 2011 – 1.530, 2012 – 1.840 i w I półroczu 2013 r. – 640).

(dowód: akta kontroli str. 122-125 i 140-141)

6.3.8.8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego

Opis stanu
faktycznego

W ramach tych przedsięwzięć opracowywano broszury oraz prowadzono działalność upowszechnieniową w zakresie poprawy dochodowości gospodarstw, pozyskiwania dodatkowych źródeł dochodu, poprawy standardu i jakości życia mieszkańców wsi i aktywizacji społeczności wiejskiej. Działaniami w tym zakresie w latach 2010 – I połowa 2013 objęto ogółem 4.249 osób (w roku 2010 – 390, 2011 – 278, 2012 – 331 i w I półroczu 2013 r. – 270).

(dowód: akta kontroli str.122-125 i 142-143)

6.3.8.9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku rolnego

Opis stanu
faktycznego

W ramach tego działania opracowywano broszury i ulotki, prowadzono działania upowszechnieniowe, oraz kursy i szkolenia bezpłatne w zakresie agroturystyki. Działaniami w tym zakresie w latach 2010 – I połowa 2013 objęto ogółem 3.360 osób (w roku 2010 – 785, 2011 – 1.360, 2012 – 597 i w I półroczu 2013 r. – 618)
(dowód: akta kontroli str. 122-125 i 144-145)

6.3.8.10. Współdziałania w realizacji zadań wynikających z programów rolno-środowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Opis stanu
faktycznego

W ramach realizacji programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych do Obszarów Szczególnie Narażonych (OSN) Ośrodek realizował szkolenia, którymi w okresie objętym kontrolą objęto ogółem 498 osób (w roku 2010 – 75, 2011 – 193, 2012 – 93 i w I półroczu 2013 r. – 137). Analizą szczegółową, którą objęto dokumenty dotyczące szkoleń w tym zakresie przeprowadzonych roku 2011 potwierdziła ich kompletność. LODR współpracował w tym zakresie z MRiRW, CDR w Brwinowie, ARiMR, Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska i ekspertami przyrodniczymi. W ramach OSN sporządzano: rejestr 42 gospodarstw, analizy ankietowe, udzielano pomocy w wypełnianiu kart pól i sporządzano plany nawozowe.

(dowód: akta kontroli str. 122-125 i 146-147 i 265-267 i 427)

6.3.8.11. Prowadzenie analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechniania wyników tych analiz w pracy doradczej

Opis stanu
faktycznego

W ramach realizacji tego programu prowadzono działania upowszechniające m.in. w zakresie opodatkowania działalności rolniczej oraz sporządzania kalkulacji opłacalności produkcji. W okresie objętym kontrolą prowadzone działania upowszechniające objęły ogółem 975 osób (w roku 2010 – 340, 2011 – 268, 2012 – 218 i w I półroczu 2013 r. – 149). Analiza szczegółowa, którą objęto dokumenty związane z 52 działaniami potwierdziła ich kompletność.

Dział Ekonomiki LODR w Końskowoli prowadził dorocznie analizy opłacalności produkcji rolnej, analizy kosztów produkcji rolnej oraz zwierzęcej z uwzględnieniem nawozów, środków ochrony roślin, nasion, a w przypadku produkcji zwierzęcej pasz i materiału wsadowego. Były to składniki materiałowe produkcji. Ponadto uwzględniano koszt wykorzystania maszyn, budynków i usługi. Wyszczególniono również i wyceniono nakłady pracy własnej. W okresie 2010-2012 LODR w Końskowoli opracował 589 takich kalkulacji, które posłużyły do zestawień publikowanych na stronie internetowej LODR oraz zestawień do Biuletynu Ekonomicznego. Ponadto corocznie w okresie maj-czerwiec wykonywano analizy wielkości szkód spowodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi na terenie naszego województwa. Służyły one głównie do szacunków szkód

klęskowych, a zarazem były wykorzystywane do określenia innych przypadków np. szkody wyrządzane przez dzikie zwierzęta.

(dowód: akta kontroli str. 122-125 i 148-149 i 268-269 i 427-428)

6.3.9. Realizacja przez LODR zadań wykonywanych odpłatnie

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą LODR wykonywał odpłatnie następujące usługi:

-- Prowadzenie kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej. W roku 2010 planowano ogółem przeprowadzenie 92 takich kursów, a wykonano ich 164, w roku 2011 85, a przeprowadzono 208, w roku 2012 planowano 85, a wykonano 209. W roku 2013 r. planowano 424, a w I półroczu tego roku wykonano ich 260.

- Sporządzanie opracowań możliwości inwestycyjnych gospodarstw rolnych (biznesplanów). W roku 2010 planowano wykonanie 95 tych opracowań, a zrealizowano ich 417, w roku 2011 planowano 133, a wykonano 388, w roku 2012 planowano 130, a wykonano 322, na rok 2013 planowano wykonanie 73 tych opracowań, a sporządzono ich 190.

- Sporządzanie planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych. W roku 2010 planowano sporządzenie 76 planów, opracowano ich 419,

w roku 2011 planowano - 201, a wykonano 887, w roku 2012 planowano opracować ich 364, a sporządzono 1.155, na rok 2013 planowano 456 planów, a wykonano w I półroczu 2013 r. – 1.047.

- Sporządzanie planów rolnośrodowiskowych. W roku 2010 planowano wykonanie ich 520, a wykonano 2.689, w roku 2011 odpowiednio 664, a wykonano 2.498, w roku 2012 – 623 i 2.538, na rok 2013 planowano 350, a w I półroczu wykonano 1.393.

- Wypełnianie wniosków lub innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych. W roku 2010 planowano wypełnienie 16.979 dokumentów, a wypełniono ich 38.003, w roku 2011 planowano- 16.816, a wykonano 34.147, w roku 2012 planowano – 14.932, a wykonano 31.824, na rok 2013 planowano – 15.098, a wykonano w I półroczu 30.447.

- Kompleksowa ocena gospodarstw rolnych w zakresie spełniania wymogów wzajemnej zgodności i/lub opracowywanie planów dostosowania gospodarstw do tych wymogów. W roku 2010 nie planowano i nie prowadzono tych ocen, w roku 2011 wykonano ich 55 (w planie brak), w roku 2012 wykonano 97 (w planie nie ujmowano), w I półroczu 2013 wykonano 60 (nie planowano na ten rok).

- Inne usługi (nieokreślone w art. 4 ust. 4 uojdr), w roku 2010 planowano 527, wykonano 6433, w roku 2011 – 627, wykonano 4.832, w roku 2012 – 986, wykonano 5024, na rok 2013 planowano 913, a wykonano w I półroczu 948

(dowód: akta kontroli str. 150-157)

6.3.10. Realizacja zadań wykonywane odpłatnie

Opis stanu
faktycznego

Zadania wykonywane odpłatnie LODR realizował wyłącznie przez swoich pracowników.

(dowód: akta kontroli str.431)

6.3.11. Cenniki LODR

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z art. 13 uojdr cennik usług nr 1/2010 LODR, po zaopiniowaniu przez Radę Społeczną Ośrodka, został zatwierdzony przez Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą nr XLI/735/10 z dnia 8 marca 2010 r.

W roku 2010 dyrektor LODR ustalał również ceny usług wyszczególnionych w art. 4 ust. 4 uojdr zarządzeniami: nr 11/DN/2010 z 3 marca 2010 r. w sprawie świadczenia odpłatnych usług doradczych na rzecz rolników oraz cen za sporządzenie wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich, rolnośrodowiskowych oraz planu działalności rolnośrodowiskowych w 2010 r. i nr 35/DN/2010 z 6 sierpnia 2010 r. w sprawie świadczenia odpłatnych usług doradczych na rzecz rolników oraz cen sporządzania wniosków oraz innych dokumentów w ramach niektórych działań PROW 2007-2013. Cenniki ustalone tymi zarządzeniami nie były opiniowane przez Radę i zatwierdzane przez organ, któremu Ośrodek podlega, pomimo że dotyczyły m.in. planów rolnośrodowiskowych i nawozowych, które nie były ustalone w zatwierdzonym cenniku na rok 2010.

Cennik nr 1/2011, po uzyskaniu wymaganej opinii Rady, zatwierdzony został uchwałą nr IV/41/10 z dnia 29 grudnia 2010 r., cennik nr 2/2011, po uzyskaniu wymaganej opinii Rady, zatwierdzony został uchwałą nr VI/64/2011 z dnia 28 lutego 2011 r., a cennik nr 3/2011 po uzyskaniu wymaganej opinii Rady, zatwierdzony został uchwałą nr XIII/189/2011 z dnia 24 października 2011 r.

W roku 2011 dyrektor LODR ustalał również ceny usług, o których mowa w art. 4 ust. 4 uojdr zarządzeniami: nr 10/DN/2011 z 18 lutego 2011 r. w sprawie świadczenia odpłatnych usług doradczych na rzecz rolników oraz cen szczegółowych za niektóre z tych usług, nr 12/DN/2011 z 28 lutego 2010 r. w sprawie świadczenia odpłatnych usług doradczych na rzecz rolników oraz cen za sporządzenie wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich, rolnośrodowiskowych oraz planu działalności rolnośrodowiskowych w 2011 r. i nr 28/DN/2011 z 8 września 2011 r. w sprawie świadczenia odpłatnych usług doradczych na rzecz rolników oraz cen za sporządzanie wniosków oraz innych dokumentów w ramach niektórych działań PROW 2007-2013, dokonywał zmian cen. Cenniki ustalone tymi zarządzeniami nie były opiniowane przez Radę i zatwierdzane przez organ, któremu Ośrodek podlega pomimo, że dotyczyły m.in. planów rolnośrodowiskowych i nawozowych, które nie były ustalone w zatwierdzonym cenniku na rok 2011.

Cennik nr 1/2012, po uzyskaniu wymaganej opinii Rady, zatwierdzony został uchwałą nr XXII/343/2012 z dnia 21 maja 2012 r.

W roku 2012 dyrektor LODR ustalał również ceny usług, o których mowa w art. 4 ust. 4 uojdr zarządzeniami: nr 6/DN/2012 z 5 marca 2012 r. w sprawie świadczenia odpłatnych usług doradczych na rzecz rolników oraz cen za sporządzenie wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich, rolnośrodowiskowych oraz planu działalności rolnośrodowiskowych w 2012 r. i nr 26/DN/2012 z 15 października 2012 r. w sprawie wprowadzenia opłat za sporządzenie wniosku w ramach działania „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych”. Cenniki ustalone tymi zarządzeniami nie były opiniowane przez Radę i zatwierdzane przez organ, któremu Ośrodek podlega pomimo, że dotyczyły m.in. planów rolnośrodowiskowych i nawozowych, które nie były ustalone w zatwierdzonym cenniku na rok 2012.

Cennik nr 1/2013, po uzyskaniu wymaganej opinii Rady, zatwierdzony został uchwałą nr XXVIII/470/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r.

W roku 2013 dyrektor LODR ustalał również ceny usług, o których mowa w art. 4 ust. 4 uojdr zarządzeniami: nr 10/DN/2013 z 1 marca 2013 r. w sprawie świadczenia odpłatnych usług doradczych na rzecz rolników oraz cen za sporządzenie wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich, rolnośrodowiskowych oraz planu działalności

rolnośrodowiskowych w 2013 r. i nr 15/DN/2013 z 2 kwietnia 2013 r. w sprawie świadczenia odpłatnych usług doradczych na rzecz rolników oraz cen za sporządzanie wniosków oraz innych dokumentów w ramach niektórych działań PROW 2007-2013. Cenniki ustalone tymi zarządzeniami nie były opiniowane przez Radę i zatwierdzane przez organ, któremu Ośrodek podlega pomimo, że dotyczyły m.in. planów rolnośrodowiskowych i nawozowych, które nie były ustalone w zatwierdzonym cenniku na rok 2013.

Z wyjaśnień złożonych przez LODR wynika, że nie ma obowiązku opiniowania zarządzeń dyrektora LODR i przez Radę Społeczną oraz zatwierdzania przez organ, któremu Ośrodek podlega. Odpłatności ustalone w zarządzeniach dyrektora LODR nie przekraczają kwot maksymalnych ujętych w zatwierdzonych cennikach na poszczególne lata.

Cenniki Ośrodka podane były do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie ich na stronie internetowej LODR oraz udostępnienie w siedzibie Ośrodka i RZD.

(dowód: akta kontroli str. 158-217 i 428)

6.3.12. Szkolenia dotyczące obowiązku spełniania przez rolników zasad wzajemnej zgodności

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011-2012 LODR przeprowadził 291 nieodpłatnych szkoleń zawodowych (dwudniowych) dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie dotyczących zasad otrzymywania dopłat bezpośrednich i obowiązku spełnienia przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych. W ramach refundacji kosztów poniesionych w latach 2011-2012 na te szkolenia Ośrodek uzyskał z ARiMR kwotę ogółem 1.954.428,70 zł. Pracownicy LODR w Końskowoli prowadzący ww. szkolenia posiadali wymagane uprawnienia doradcy w zakresie wzajemnej zgodności i byli wpisani na listę doradców prowadzoną przez CDR w Brwinowie. Poza tymi projektami Ośrodek przeprowadził również 494 szkolenia z ww. zakresu przeszkalając ogółem 7906 osób. LODR zachęcał do udziału w działaniu „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów” poprzez upusty przy działaniach odpłatnych, w tym np.: ulga finansowa w odpłatności za kursy kombajnistów i chemizacyjne.

(dowód akta kontroli str. 122-125 i 130-131 i 263-264 i 428)

6.3.13. Jednolite sposoby działania wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego.

Opis stanu
faktycznego

Do 30 czerwca 2013 r. CDR w Brwinowie nie przekazało do LODR jednolitych sposobów działania wojewódzkich ośrodków. Ośrodek nie otrzymał również wytycznych dotyczących formy i sposobu ewidencji wykonywanych zadań oraz sposobu i formy ich prezentacji w sporządzanych sprawozdaniach z realizacji rocznego programu działalności. Ze sprawozdań sporządzanych przez LODR nie można bezpośrednio ustalić liczby wykonywanych zadań, zgodnie z nazewnictwem przedstawionym w art. 4 ust. 2 uojdr. Otrzymano natomiast z CDR Metodykę - „Dostosowanie gospodarstwa rolnego do minimalnych wymogów wzajemnej zgodności oraz do warunków bezpieczeństwa i higieny pracy” oraz „Katalog zadań i czynności oraz szacunkowy czas ich realizacji”.

Kolejne edycje Metodyki wykorzystywane były przez doradców rolnych LODR podczas przygotowywania szkoleń dla rolników oraz do sporządzania planów dostosowania gospodarstw do wymagań wzajemnej zgodności w ramach działania „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów” zgodnie z PROW na lata 2007 – 2013. Wykorzystując te materiały prowadzono szkolenia rolnicze oraz realizowano m.in. projekt „Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich

a obowiązek spełnienia przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych”. Pozytywnie zaopiniowano 185 gospodarstw rolnych z terenu woj. lubelskiego w zakresie wymogów wzajemnej zgodności, a materiały przygotowane przez CDR w wersji dla doradców i rolników były praktycznie wykorzystywane.

Z wyjaśnień z-cy dyrektora LODR wynika, że Ośrodek otrzymywał programy szkoleń (dot.: promocji zdrowego stylu życia, gospodarowanie budżetem domowym w gospodarstwach wiejskich, żywienia w gospodarstwach domowych i agroturystycznych, sprzedaży bezpośredniej, zasad ochrony produktów regionalnych i tradycyjnych i aktywizacji mieszkańców obszarów wiejskich – tworzenie edukacyjnych gospodarstw agroturystycznych w Polsce) wraz z prezentacjami opracowane przez CDR. Pracownicy LODR korzystali z aplikacji zamieszczanych na stronie internetowej CDR, oraz z poradników metodycznych. W CDR odbywały się szkolenia na temat – systemu planowania i rejestracji czasu pracy .LODR otrzymał przykładowy rejestr czasu pracy z Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, który został opracowany pod ewentualny budżet zadaniowy. Zdaniem z-cy dyrektora LODR ramy działań uzyskiwane z CDR są zbyt ogólne i nieaktualizowane, LODR sam musi wszystko doprecyzować i często wojewódzkie ośrodki konsultują się między sobą i wypracowują wspólną metodykę działań doradczych.

(dowód: akta kontroli str. 270)

6.3.14. Kierunki rozwoju rolnictwa wyznaczone w strategii rozwoju województwa lubelskiego

Opis stanu
faktycznego

Zadania realizowane przez LODR zgodne były z kierunkami, określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2010. Wynikało z niej m.in., że struktura gospodarcza Lubelszczyzny będzie się stopniowo upodabniać do struktury w innych regionach UE, co znajdzie wyraz w zmniejszaniu się udziału rolnictwa

i sektorów tradycyjnych w tworzeniu wartości dodanej i zatrudnieniu, przy jednoczesnym wzroście udziału dziedzin związanych z zaawansowanymi technologiami, ochroną środowiska naturalnego i zdrowia, a także rekreacją i spędzaniem wolnego czasu.

Ograniczone wykorzystanie potencjału rolnictwa spowodowane jest między innymi znacznym niedorozwojem sektora przetwórstwa spożywczego; w efekcie region jest producentem produktów rolnych o niskiej wartości dodanej i niskim stopniu przetworzenia. Zakładane działania są ukierunkowane na:

- poprawę efektywności gospodarstw rolnych;
- wzmocnienie otoczenia instytucjonalnego sektora rolnego;
- poprawę przetwórstwa artykułów rolnych w regionie;
- zwiększenie konkurencyjności technologicznej przemysłu spożywczego w priorytetowych dla regionu branżach;
- poprawę marketingu regionalnych artykułów spożywczych;
- zmiany struktury gospodarstw rolnych;
- wzmocnienie działalności innowacyjnej i badawczo-rozwojowej na rzecz modernizacji sektora rolnego.

Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich stanowi ważny element budowania trwałego rozwoju społeczno - gospodarczego województwa i osiągania jego spójności terytorialnej. Treścią celu są działania wspierające procesy przekształceń obszarów wiejskich, poprawę jakości środowiska i warunków życia oraz zdynamizowanie gospodarki. Kierunki działań w tym zakresie są następujące:

- poprawa cywilizacyjnych warunków życia i funkcjonowania obszarów wiejskich i mniejszych miast
- poprawa atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich, poprzez ochronę i wykorzystanie walorów kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych
- rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
- wzmocnienie powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi

(dowód: akta kontroli str. 219-250)

6.3.15. Skargi na sposób realizacji zadań i poziom wykonanych odpłatnych usług oraz ich realizacja.

Opis stanu
faktycznego

W okresie 2010-2013 (I połowa) do LODR nie wpłynęły skargi dotyczące sposobu realizacji zadań oraz jakości odpłatnych usług wykonywanych przez pracowników Ośrodka. Skargi takie nie wpływały również do Zarządu Województwa Lubelskiego. Od 31.03.2013 r. Ośrodek posiada ubezpieczenie OC w zakresie wykonywanych usług z zakresu doradztwa rolniczego.

(dowód: akta kontroli str. 253 i 428)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej obszarze *stwierdzono następującą nieprawidłowość:*

- ceny na wybrane usługi odpłatne ujęte w art. 4 ust. 4 uojdr wprowadzano zarządzeniami dyrektora LODR bez uprzedniego zaopiniowania ich przez Radę Społeczną i zatwierdzenia przez organ, któremu Ośrodek podlega.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W związku ze zmianą uojdr w zakresie podległości LODR zaktualizowany powinien być statut i regulamin organizacyjny. Projekty tych dokumentów powinny uzyskać akceptację Zarządu Województwa Lubelskiego. Do zatwierdzenia przez Zarząd Województwa Lubelskiego przedstawiony powinien być regulamin pracy Rady Społecznej.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność Ośrodka w zbadanym obszarze.

2. Działania dotyczące funkcjonowania systemu doradztwa po planowanych zmianach w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR)

6.3.16. Działania podejmowane przez LODR w związku z projektowanymi modyfikacjami WPR w nowej perspektywie 2014–2020

Z wyjaśnień zastępcy dyrektora Ośrodka wynikało, że LODR nie brał udziału w konsultacjach społecznych dotyczących projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. We wrześniu 2012 r. Ośrodek przedstawił MRiRW swoje stanowisko w zakresie funkcjonowania doradztwa rolniczego po roku 2013. Przedstawiciele LODR uczestniczyli również w konferencji podsumowującej dotychczasowe prace nad PROW 2014-2020 i konsultacje, która przeprowadzona była przez MRiRW 26.09.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 268-269)

6.3.17. Wnioski zgłaszane przez Radę Społeczną LODR dotyczące funkcjonowania WODR w związku z projektowanymi modyfikacjami WPR i bieżącej współpracy Ośrodka z ośrodkami naukowymi oraz wdrażania ich do praktyki rolniczej

W okresie 2010-2013 (I połowa) Rada Społeczna nie zgłaszała wniosków dotyczących funkcjonowania WODR

(dowód: akta kontroli str.429)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności LODR w przedstawionym wyżej obszarze nie *stwierdzono nieprawidłowości*.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zbadanym obszarze.

Ocena częściowa

3. Gospodarka finansowa i wykorzystanie środków publicznych

3.1.18. Plany finansowe i sprawozdania oraz ich zatwierdzanie

Plan i sprawozdanie - rok 2010

Opis stanu
faktycznego

Dnia 27 listopada 2009 r. Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie („LUW”) przekazał Ośrodkowi informację o kwotach wydatków wynikających z projektu ustawy budżetowej na 2010 r. (12.080 tys. zł.). Dyrektor Ośrodka 30.11.2009 r. przedłożył do zatwierdzenia projekt planu finansowego na 2010 r., pozytywnie zaopiniowany przez Radę Społeczną na posiedzeniu 27.11.2009 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą Nr XXXIX/696/09 z dnia 28.12.2009 r. zatwierdził plan finansowy na rok 2010. Dyrektor Ośrodka 12 kwietnia 2010 r. przekazał ten plan do Ministerstwa Finansów. Planowane przychody wynosiły 18.700 tys. zł (w tym dotacja celowa z budżetu państwa 12.080 tys. zł), koszty ogółem 21.003 tys. zł, a zakładana strata 2.303 tys. zł.

W roku 2010 Sejmik Województwa Lubelskiego dwukrotnie (06.07.2010 r. i 29.12.2010 r.) zatwierdzał zmiany planu finansowego Ośrodka, po których planowane przychody wynosiły 19.781 tys. zł (w tym dotacje z budżetu państwa ogółem 13.115 tys. zł), koszty ogółem 22.084 tys. zł, a wynik pozostał bez zmian (strata 2.303 tys. zł.)

Z postanowień § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej oraz sporządzania planu finansowego jednostek doradztwa rolniczego¹² wynika, że zatwierdzone sprawozdanie Ośrodek przesłać miał ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi oraz Wojewodzie Lubelskiemu w terminie do dnia 10 maja roku następującego po roku, który obejmuje sprawozdanie.

Dyrektor Ośrodka 31 marca 2011 r. przedłożył do zatwierdzenia przez Sejmik Województwa Lubelskiego sprawozdanie z realizacji planu finansowego za 2010 r., zaopiniowane dnia 31.03.2011 r. przez Radę Społeczną. Uchwałą nr IX/124/2011

¹² Dz. U. z 2009 r. Nr 223, poz. 1780 – dalej *rozporządzenie MF z dnia 22.12.2009 r.*

z dnia 30 maja 2011 r. sprawozdanie to zostało zatwierdzone. Dnia 06.05.2011 r. do ww. adresatów skierowano sprawozdanie niezatwierdzone przez Sejmik Województwa Lubelskiego. Uchwałą zatwierdzającą sprawozdanie z dnia 31.05.2011 r. Ośrodek przesłał do Ministerstwa Finansów, MRiRW oraz Wojewodzie Lubelskiemu 13.06.2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 271-305)

Ze sprawozdania wynikało, że przychody ogółem w roku 2010 zamknęły się kwotą 21.475 zł (w tym dotacje z budżetu państwa ogółem 13.137 tys. zł.: celowa – 13.115, przedmiotowa – 22 tys. zł.), koszty ogółem – 21.731 zł a strata na wyniku finansowym wyniosła 266 tys. zł.

Plan i sprawozdanie - rok 2011

Dnia 26 listopada 2010 r. LUW przekazał Ośrodkowi wielkość wydatków wynikających z projektu ustawy budżetowej na 2011 r. w kwocie 13.080 tys. zł. Dyrektor Ośrodka 13.12.2010 r. przedłożył do zatwierdzenia projekt planu finansowego na 2011 r., pozytywnie zaopiniowany przez Radę Społeczną na posiedzeniu 09.12.2010 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą Nr V/46/11 z dnia 14 stycznia 2011 r. zatwierdził plan finansowy na rok 2011. Do Ministra Finansów zatwierdzony plan Ośrodek przekazał 27 stycznia 2011 r. Planowane przychody wynosiły 20.664 tys. zł (w tym dotacja celowa z budżetu państwa 13.080 tys. zł), koszty ogółem 21.206 tys. zł, a zakładana strata 542 tys. zł.

W roku 2011 dyrektor Ośrodka dokonał czterech zmian planu finansowego (31.01, 04.04., 05.09 i 12.12, po których planowane przychody wynosiły 23.144 tys. zł (w tym dotacje z budżetu państwa ogółem 13.103 tys. zł.: celowa 13.080 tys. zł i przedmiotowa 23 tys. zł.), koszty ogółem 22.465 tys. zł, a planowany zysk 679 tys. zł. Dyrektor Ośrodka 4 kwietnia 2012 r. przedłożył do zatwierdzenia przez Sejmik Województwa Lubelskiego sprawozdanie z realizacji planu finansowego za 2011 r., zaopiniowane 03.04.2012 r. przez Radę Społeczną. Uchwałą nr XXII/344/2012 z dnia 21 maja 2012 r. sprawozdanie to zostało zatwierdzone.

Dnia 09.05.2012 r. do ww. adresatów skierowano sprawozdanie niezatwierdzone przez Sejmik Województwa Lubelskiego. Uchwałą zatwierdzającą sprawozdanie z 21.05.2012 r. Ośrodek przesłał do Ministerstwa Finansów, MRiRW oraz Wojewodzie Lubelskiemu dnia 01.06.2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 306-353)

Ze sprawozdania LODR wynikało, że przychody ogółem w roku 2011 zamknęły się kwotą 23.074 tys. zł. (w tym dotacja z budżetu państwa ogółem 13.103 tys. zł. (celowa – 13.080 tys. zł. i przedmiotowa 23 tys. zł.), koszty ogółem – 22.369 zł, a zysk wyniósł 689 tys. zł.

W sprawozdaniu za 2011 r. w części B *dane uzupełniające* podano wartości niezgodne z ewidencją księgową (w tys. zł): aktywa – 15.697, zamiast 16.140, w tym - aktywa trwałe 10.011 zamiast 9.012, aktywa obrotowe – 5.686 zamiast 7.128, zapasy – 320 zamiast 260, środki pieniężne 4.946 zamiast 2.695, należności krótkoterminowe – 400 zamiast 381 i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe 20 zamiast 792. Zobowiązana wg wartości nominalnej 800 zamiast 765 i liczba zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty 415 zamiast 413. Główny księgowy Ośrodka wyjaśnił, że w części B sprawozdania finansowego za rok 2010 wprowadzono omyłkowo stany z roku 2009, a w pozycji wykonanie za rok 2011 wprowadzono omyłkowo plan na rok 2012. Pozycje przychodów i kosztów oraz wynik finansowy wykazane w części A sprawozdań finansowych zgodne są z ewidencją księgową.

(dowód: akta kontroli str. 445-446 i 44-452)

Plan i sprawozdanie - rok 2012

Dnia 10 listopada 2011 r. LUW przekazał Ośrodkowi wielkość wydatków wynikających z projektu ustawy budżetowej na 2012 r. w kwocie 13.080 tys. zł. Dyrektor Ośrodka 28.11.2011 r. przedłożył do zatwierdzenia projekt planu finansowego na 2012 r., pozytywnie zaopiniowany przez Radę Społeczną na posiedzeniu 25.11.2011 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą Nr XVII/223/2011 z dnia 19 grudnia 2011 r. zatwierdził plan finansowy na rok 2012. Do Ministra Finansów zatwierdzony plan Ośrodek przekazał 20 stycznia 2012 r. Planowane przychody wynosiły 21.492 tys. zł (w tym dotacja celowa z budżetu państwa 13.080 tys. zł), koszty ogółem 21.462 tys. zł, a zakładany zysk 30 tys. zł. W roku 2012 dyrektor Ośrodka dokonał trzech zmian planu finansowego (31.01, 01.08. i 12.11, po których planowane przychody wynosiły 22.755 tys. zł (w tym dotacje z budżetu państwa ogółem 13.108 tys. zł.: celowa 13.080, przedmiotowa 28 tys. zł.), koszty ogółem 22.142 tys. zł, a planowany zysk 613 tys. zł. Dyrektor Ośrodka 3 kwietnia 2013 r. przedłożył do zatwierdzenia przez Zarząd Województwa Lubelskiego sprawozdanie z realizacji planu finansowego za 2012 r., zaopiniowane 25.03.2013 r. przez Radę Społeczną. Uchwałą nr XXXIII/545/2013 z dnia 27 maja 2013 r. sprawozdanie to zostało zatwierdzone. Dnia 08.05.2013 r. do Ministerstwa Finansów, MRiRW oraz Wojewodzie Lubelskiemu skierowano sprawozdanie niezatwierdzone przez Sejmik Województwa Lubelskiego. Uchwałą zatwierdzającą sprawozdanie Ośrodek przesłał do ww. adresatów 14.06.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 354-399)

Ze sprawozdania wynikało, że przychody ogółem w roku 2012 zamknęły się kwotą 22.878 tys. zł. (w tym dotacja z budżetu państwa 13.108 tys. zł.: celowa – 13.080 tys. zł. i przedmiotowa 28 tys. zł.), koszty ogółem – 21.964 zł, a zysk wyniósł 519 tys. zł.

Plan na rok 2013

Dnia 7 listopada 2012 r. LUW przekazał Ośrodkowi wielkość wydatków wynikających z projektu ustawy budżetowej na 2013 r. w kwocie 13.080 tys. zł. Dyrektor Ośrodka 30.11.2012 r. przedłożył do zatwierdzenia projekt planu finansowego na 2013 r., pozytywnie zaopiniowany przez Radę Społeczną na posiedzeniu 28.11.2012 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą Nr XXVIII/477/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r. zatwierdził plan finansowy na rok 2013. Do Ministra Finansów zatwierdzony plan Ośrodek przekazał 11 lutego 2013 r. Planowane przychody wynosiły 21.170 tys. zł (w tym dotacje z budżetu państwa ogółem 13.104 tys. zł. celów 13.080 dotacja celowa i przedmiotowa 24 tys. zł.), koszty ogółem 21.043 tys. zł, a zakładany zysk 127 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 400-404)

6.3.19. Sporządzanie planów finansowych i ich wykonanie

Opis stanu
faktycznego

W 2010 r. Ośrodek zrealizował przychody ogółem w kwocie 21.475 tys. zł, tj. wyższe o 1.684 tys. zł (8,5%) od określonych w planie po zmianach.

Wzrost powyższy wynikał głównie z niedoszacowania przychodów z działalności gospodarczej o kwotę 1.488 tys. zł. (plan – 5.870 tys. zł, wykonanie – 7.358 tys. zł.). Z wyjaśnień wynika, że niedoszacowanie przychodów z działalności gospodarczej w 2010 r. wynikało z ostrożnych prognoz dot. pozyskania środków finansowych z tytułu odpłatnego wypełniania różnych rodzajów wniosków oraz odpłatnych szkoleń kwalifikacyjnych rolników.

Realizacja przychodów ogółem w latach 2011, 2012 i I połowie 2013 r. potwierdziła rzetelność planów finansowych dotyczących prowadzonej działalności gospodarczej. Plan przychodów roku 2011 wynosił 23.144 tys. zł, a wykonanie 23.074 tys. zł, plan roku 2012 – 22.755 tys. zł, wykonanie 22.878 tys. zł, a plan roku 2013 – 21.170 tys. zł i wykonanie 12.847 tys. zł. (na 30.06.). Plan przychodów na rok 2010 stanowił 89,3.% wykonania przychodów w roku 2009. Plan przychodów na rok 2011 stanowił 107,8% wykonania przychodów w roku 2010, plan przychodów na rok 2012 stanowił 98,6% wykonania przychodów w roku 2011, a plan przychodów na rok 2013 stanowił 92,5.% wykonania przychodów w roku 2012. Z wyjaśnień głównego księgowego Ośrodka wynika, że przyczyną zmniejszenia planu przychodów na rok 2010 i 2013 były słabe prognozy pozyskania środków na odpłatne usługi świadczone na rzecz rolników w związku z kryzysem i UE i wzrostu konkurencji ze strony prywatnych jednostek świadczących podobne usługi.

Planowane przychody w 2010 r. wynosiły 18.700 tys. zł (w tym dotacje z budżetu państwa 12.080 tys. zł), koszty ogółem 21.003 tys. zł, a zakładana strata 2.303 tys. zł.

W roku 2010 Sejmik Województwa Lubelskiego dwukrotnie (06.07.2010 r. i 29.12.2010 r.) zatwierdzał zmiany planu finansowego Ośrodka, po których planowane przychody wynosiły 19.781 tys. zł (w tym dotacje z budżetu państwa 13.115 tys. zł), koszty ogółem 22.084 tys. zł, a wynik pozostał bez zmian (strata 2.303 tys. zł.)

Ze sprawozdania za 2010 r. wynikało, że przychody ogółem w tym roku zamknęły się kwotą 21.475 zł, koszty ogółem – 21.731 zł a wynik finansowy (- 266 tys. zł.).

Planowane przychody w 2011 r. wynosiły 20.664 tys. zł (w tym dotacje z budżetu państwa 13.080 tys. zł), koszty ogółem 21.206 tys. zł, a zakładana strata 542 tys. zł.

W roku 2011 dyrektor Ośrodka dokonał czterech zmian planu finansowego (31.01, 04.04., 05.09 i 12.12, po których planowane przychody wynosiły 23.144 tys. zł (w tym dotacje z budżetu państwa 13.103 tys. zł), koszty ogółem 22.465 tys. zł, a planowany zysk 679 tys. zł.

Ze sprawozdania za 2011 r. wynikało, że przychody ogółem w roku 2011 zamknęły się kwotą 23.074 zł, koszty ogółem – 22.369 zł, a zysk wyniósł 689 tys. zł.

Planowane w 2012 r. przychody wynosiły 21.492 tys. zł (w tym dotacje z budżetu państwa 13.080 tys. zł), koszty ogółem 21.462 tys. zł, a zakładany zysk 30 tys. zł.

W roku 2012 dyrektor Ośrodka dokonał trzech zmian planu finansowego (31.01, 01.08. i 12.11), po których planowane przychody wynosiły 22.755 tys. zł (w tym dotacje z budżetu państwa 13.108 tys. zł), koszty ogółem 22.142 tys. zł, a planowany zysk 613 tys. zł.

Ze sprawozdania za 2012 r. wynikało, że przychody ogółem w roku 2012 zamknęły się kwotą 22.878 zł, koszty ogółem – 21.964 zł, a zysk wyniósł 519 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 297-300, 344-347 i 377-380)

6.3.20. Wysokość i struktura przychodów

Opis stanu
faktycznego

W roku 2010 przychody wynosiły 21.475 tys. zł i były o 8,6% wyższe od planowanych, w 2011 r. w wysokości 23.074 tys. zł tj. o 0,3% niższe od planowanych a w roku 2012 w wysokości 22.878 tys. zł tj. o 0,5% wyższe od planowanych.

Otrzymane dotacje celowe wynosiły 13.115 tys. zł w 2010 r. i po 13.080 tys. zł w 2011 i 2012 r. Dotacje te stanowiły odpowiednio: 61,1%, 56,7% i 57,2%. ogółu przychodów.

Otrzymane dotacje przedmiotowe wynosiły 22 tys. zł w 2010 r., 23 tys. zł w 2011 r., 28 tys. zł w 2012 r. i stanowiły 0,1% ogółu przychodów.

Środki otrzymane z UE wynosiły 46 tys. zł w 2010 r., 805 tys. w 2011 r. oraz 1 334 tys. zł w roku 2012. Stanowiły odpowiednio: 0,2%, 3,5% i 5,8% ogółu przychodów.

Uzyskane przychody z działalności gospodarczej w 2010 r. wynosiły 7.353 tys. zł tj. o 25,3% więcej niż planowano. W 2011 r. - 8.701 tys. zł tj. o 0,2% większe od planowanych, a w roku 2012 – 7.531 tys. zł tj. o 0,7% większe od planowanych. Przychody te stanowiły odpowiednio: 34,2%, 37,7% i 32,9% ogółu przychodów.

Pozostałe przychody wynosiły (tys. zł): 796 w 2010 r. tj. o 6,1% większe od planowanych, 314 w 2011 r. tj. o 20,5% mniej od planowanych oraz 728 w 2012 r. tj. 7,1% większe od planowanych. Stanowiły odpowiednio: 3,7%, 1,3% i 3,29% ogółu przychodów.

Przychody finansowe z tytułu odsetek wynosiły: 143 tys. zł w 2010 r., 151 tys. zł w 2011 r. oraz 177 tys. zł w 2012 r. i stanowiły 0,7% ogółu przychodów.

(dowód: akta kontroli str. 413-416)

W latach 2010-2013 (I półrocze)wpływy Ośrodka z tytułu wykonywanych usług odpłatnych wyniosły (w tys. zł.): w 2010 r. – 7.353 (34,2% przychodów ogółem) w 2011 r. – 8.701 (37,7% przychodów ogółem) w 2012 - 7.531 (32,9% przychodów ogółem) i w I półroczu 2013 r. – 4.427 (34,5% przychodów ogółem), co w przeliczeniu na pracownika wykonującego te usługi wyniosło odpowiednio: 24.267 zł (303 pracowników), 28.906 zł (301), 26.240 zł (287) i 15.533 zł (285).

(dowód: akta kontroli str. 473)

6.3.21. Nieruchomości

Opis stanu
faktycznego

Na dzień 01.01.2010 r. wartość brutto posiadanych w wieczystym użytkowaniu przez Ośrodek gruntów wynosiła 1.954.732 zł, budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej - 9.707.879,81 zł. W roku 2010 wartość gruntów zmniejszyła się o 279,24 zł (nieodpłatnie przekazano działkę 1820/26 do Urzędu Gminy Końskowola). Wartość budynków, lokali o obiektów inżynierii lądowej i wodnej brutto zwiększyła się o 51.327,26 zł (modernizacja magazynu nawozowego na stację atestacji opryskiwaczy, docieplenie wiaty magazynowej w Sadzie Doświadczalno-Wdrożeniowym i wykonanie chodnika z kostki brukowej).

W roku 2011 wartość gruntów zmniejszyła się o 75.183 zł (przekazano działkę 18410/42 (0,1365 ha) oraz 1835/2 i 1840/10 (0,3423 ha) do Urzędu Gminy Końskowola. Wartość budynków, lokali o obiektów inżynierii lądowej i wodnej brutto zwiększyła się o 106.180,37 zł (termomodernizacja budynku biurowego LODR oraz wykonanie instalacji c.o. w budynku „Wiaty-magazyn owoców”. Jednocześnie do UG Końskowola przekazano: budynek murowany hydroforni z urządzeniami wewnętrznymi, ujęcie wody (studnia głębinowa), zbiorniki wyrównawczy betonowy o poj. 50 m³ oraz ogrodzenie hydroforni o wartości brutto ogółem 50.085,68 zł.

W roku 2012 wartość budynków, lokali o obiektów inżynierii lądowej i wodnej brutto zwiększyła się o 1.912.758,87 zł (modernizacja budynku CIS, termomodernizacja garażu okrągłego, adaptacja budowli na budynek gospodarczy i wykonanie przyłączy światłowodowych do dwóch obiektów). Równocześnie zlikwidowano szambo bezodpływowe, wewnętrzną sieć wodociagową i wewnętrzną sieć kanalizacyjną w miejscowości Pożóg II (wartość brutto – 58.023,27 zł). Nieodpłatnie na rzecz Województwa Lubelskiego przekazano udział w części 5970/191317 budynku administracyjno-biurowego, ogrodzenia i placu betonowego o wartości brutto 27.662,91 zł.

(dowód: akta kontroli str. 405-406)

Na podstawie umowy z 3 stycznia 2011 r. LODR wydzierżawił osobie fizycznej dziewięć domków letniskowych w Majdanie Sopotkim w celu świadczenia usług turystycznych i wypoczynkowych. Odpłatność ustalono na kwotę 6.000 zł + VAT za rok kalendarzowy. Umowa zawarta została na czas określony do 31.12.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 407-412)

6.3.22 Wysokość i struktura kosztów

Opis stanu
faktycznego

W latach 2010–2012 wykonanie kosztów wyniosło od 98,4% do 99,57% kosztów ujętych w planie po zmianach.

W 2010 r. koszty wykonano w wysokości 21.731 tys. zł (tj. 98,4% planowanych kosztów). Podstawową ich składową stanowiły wynagrodzenia (62,6%).

W 2011 r. koszty wykonano w wysokości 22.369 tys. zł (tj. 99,6% planowanych kosztów), w tym wynagrodzenia (64,1%).

W 2012 r. koszty wykonano w wysokości 21.964 tys. zł (tj. 99,2% planowanych kosztów), w tym wynagrodzenia (62,9%).

Rok 2010 r. LODR zakończył stratą 266 tys. zł, która była niższa od planowanej o 2.037 tys. zł, co wynikało ze zwiększenia planowanych przychodów przy równoczesnym zmniejszeniu planowanych kosztów. W 2011 r. wynik finansowy (zysk) Ośrodka był wyższy od zaplanowanego (679 tys. zł) o kwotę 10 tys. zł. W roku 2012 LODR osiągnął zysk w wysokości 519 tys. zł, o 94 tys. zł. mniej niż planowano.

(dowód: akta kontroli str. 413-416)

6.3.23. Wydatki majątkowe

Opis stanu
faktycznego

Zaplanowane na rok 2010 wydatki majątkowe w kwocie 175 tys. zł. wykonane zostały w kwocie 158 tys. zł (tj. były mniejsze o 9,7% od zaplanowanych). W roku 2011 zrealizowano je w kwocie 530 tys. zł, zgodnie z założeniami planowymi. W roku 2012 zaplanowane wydatki majątkowe w kwocie 2.044 tys. zł wykonano w kwocie 2.029 tys. zł (99,3%)

(dowód: akta kontroli str. 415)

6.3.24. Zadania finansowane dotacjami z budżetu państwa, środkami otrzymanymi od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych i z Unii Europejskiej.

Opis stanu
faktycznego

W latach roku 2010 Ośrodek otrzymał z budżetu państwa dotację celową w wysokości 13.115 tys. zł, a w latach 2011 i 2012 - 13.080 tys. zł. z przeznaczeniem na wykonywanie zadań z zakresu doradztwa rolniczego (art. 4 ust. 2 uojdr), w tym na wynagrodzenia pracowników i utrzymanie jednostki. Środki dotacji przekazywane były w miesięcznych transzach na pisemne wnioski Ośrodka.

Na wynagrodzenia pracowników LODR w roku 2010 wydatkował 13.607 tys. zł (w tym z dotacji celowej 9.711 tys. zł.), w roku 2011 odpowiednio 14.349 tys. zł. i 10.030 tys. zł, a w roku 2012 - 13.820 tys. zł. i 9.359 tys. zł. Na sfinansowanie ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń w roku 2010 przeznaczono 2.779 tys. zł (w tym z dotacji celowej – 1.916 tys. zł), w roku 2011 odpowiednio 2.812 tys. zł. i 1.654 tys. zł, a w roku 2012 - 2.957 tys. zł i 2.052 tys. zł. Z dotacji finansowano również m.in. zakupy materiałów i energii, pozostałych usług obcych i inne.

LODR w latach 2010-2013 zawierał z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie umowy na realizację zadań obejmujących zbieranie danych rachunkowych oraz opracowywanie końcowe zestawu książek z danymi rachunkowymi zbieranymi przez gospodarstwa dla potrzeb Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych. W roku 2010 Ośrodek otrzymał na ww. cel 1.958.000 zł, w roku 2011 – 1.948.320, w

roku 2012 – 1.957.545 zł. Środki te zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Na rok 2013 podpisano umowę na kwotę 957.555 zł.

Na podstawie umów zawartych z Fundacją Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA przeprowadził również szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie pn. „Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich, a obowiązek spełniania przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych” Ośrodek otrzymał na ten cel w 2011 r. – 761.238 zł, a w 2012 r. – 1.193.190,70 zł. Łącznie przeszkolono w tym zakresie 5.793 osoby. Z tytułu zawartej z FAPA umowy na przeprowadzenie szkoleń w zakresie alternatywnych źródeł energii i ich zastosowania LODR otrzymał w 2012 r. – 135.462,97 zł, a w roku 2013 – 63.098,48 zł. Ogółem przeszkolono w tym zakresie 560 osób.

(dowód: akta kontroli str. 263-264)

6.3.25 Finansowanie realizacji zaplanowanych zadań

Środki uzyskane z dotacji celowych i przedmiotowych oraz otrzymane z Unii Europejskiej pozwoliły sfinansować wykonane w latach 2010-2013 (I połowa) działania doradcze. W okresie objętym kontrolą nie było przypadków zwracania niewykorzystanych dotacji z budżetu państwa, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

(dowód: akta kontroli str.297-300, 344-347, 377-380 i 401-404)

6.3.26. Gospodarowanie wolnymi środkami finansowymi

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą LODR posiadał lokaty pieniężne w Banku Gospodarki Żywnościowej Oddział Operacyjny w Puławach. Z tytułu tych lokat uzyskano następujące przychody: w roku 2010 (śr. lokata miesięczna – 4.000.000 zł) – 138.590,98 zł, w roku 2011 (śr. lokata miesięczna – 4.000.000 zł) – 151.063,40 zł, w roku 2012 (śr. lokata miesięczna – 3.958.333 zł) – 176.907,22 zł, a w I półroczu 2013 r. (śr. lokata miesięczna – 4.250.000 zł) – 55.276,01 zł. Środki finansowe złożone na lokatach bankowych pochodzą z refundacji kosztów projektów „Pomoc techniczna FAPA” poniesionych przez LODR w latach 2007-2008.

(dowód: akta kontroli str. 453-457)

6.3.27. Należności i zobowiązania LODR

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie w LODR nie wystąpiły należności długoterminowe. Należności krótkoterminowe na 31.12.2010 r. wynosiły 305 tys. zł, 31.12.2011 – 381 tys. zł, 2012 – 316 tys. zł i na 30.06.2013 r. – 455 tys. zł.

Na koniec lat 2010 zobowiązania Ośrodka według wartości nominalnej, wynosiły: 1.190 tys. zł (140% planu), na koniec 2011 r. - 765 tys. zł (95,63% planu), 1.014 tys. zł (126,75% planu) oraz na dzień 30 czerwca 2013 r. 1.449 tys. zł (181,1% planu). W kontrolowanym okresie LŁODR nie posiadał zobowiązań wymagalnych.

(dowód: akta kontroli str. 415 - 416)

2.3.28. Zatrudnienie i wynagrodzenie

Opis stanu
faktycznego

Przeciętne zatrudnienie w LODR latach objętych kontrolą NIK, w przeliczeniu na pełne etaty, wynosiło w: 2010 r. – 419 etatów, w 2011 r. – 413, w 2012 r. – 406, a na dzień 30.06.2013 r. – 397. W odniesieniu do założeń planowych stanowiło to

odpowiednio: 99,76% (plan 420), 99,52% (plan 415), 98,31 (plan 413) i 107,30 (plan-370).

Największą grupę zatrudnionych stanowili pracownicy merytoryczni realizujący zadania z zakresu doradztwa rolniczego. W roku 2010 – 316 osób, 2011 – 304, 2012 – 301, a w I półroczu 2013 r. – 299. W latach 2010 – 2013 karda zarządzająca LODR liczyła 3 osoby (dyrektor, z-ca dyrektora i główny księgowy). W Ośrodku zatrudnionych było również w roku 2010 – 100 pracowników administracyjny (plan 101), w 2011 – 106 (plan 107), w 2012 – 102 (plan 106) i w I półroczu 2013 r. 95 (plan 75).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie osobowe brutto przypadające na jeden etat wyniosło (w zł): w 2010 r. – 2.469 (planowano 2.464), w 2011 – 2.665 (2.665), w 2012 – 2.587 (2.546) i w I półroczu 2013 r. – 2.422 (planowano 2.928

W okresie objętym kontrolą NIKI na wynagrodzenia ogółem wydatkowano (w tys. zł): w 2010 r. – 12.412 (plan 12.420), w 2011 r. – 13.207 (plan 13.220), w 2012 – 12.605 (12.620) i w I półroczu 2013 – 5.818 tys. zł (plan roku 2013 – 13.000).

(dowód: akta kontroli str. 417)

Pracownicy LODR, uczestniczący w realizacji zadań wykonywanych odpłatnie, otrzymywali dodatkowe wynagrodzenie na podstawie umów zleceń i umów o dzieło. W roku 2010 zawarto takich umów 546 (na łączną kwotę 1.194.992,29 zł) na ich podstawie 367 pracowników LODR otrzymało wynagrodzenie w kwocie ogółem 903.368,67 zł. W roku 2011 zawarto 683 umowy (na łączną kwotę 1.141.521,81 zł) na podstawie których 454 pracowników LODR otrzymało wynagrodzenie w kwocie ogółem 823.152,00 zł. W roku 2012 zawarto 538 takich umów (na łączną kwotę 1.219.231,62 zł) na podstawie których 300 pracowników LODR otrzymało wynagrodzenie w kwocie ogółem 812.882,60 zł. W I półroczu 2013 r. zawarto 54 umowy (na łączną kwotę 62.547,00 zł) na podstawie których 4 pracowników LODR otrzymało wynagrodzenie w kwocie ogółem 6.850,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 458)

Po zbadaniu danych dotyczących posiadanego wykształcenia i stażu pracy 15 pracowników Ośrodka realizujących zadania doradcze stwierdzono, że ich wykształcenie (wszyscy posiadali wyższe) i staż pracy na poszczególnych stanowiskach (od 6 do 30 lat) były zgodne z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 stycznia 2005 roku w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń pracownikom jednostek doradztwa rolniczego¹³.

(dowód: akta kontroli str. 441-443)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nierzetelnym sporządzeniu części B sprawozdania finansowego LODR za rok 2011 r., tj. podaniu danych niezgodnych z dyspozycjami § 8 ust. 1 w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia MF z dnia 22.12.2013 r.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działania LODR w badanym obszarze.

¹³

Dz. U. z 2005 r. Nr 6, poz.49.

4. Rzetelność ksiąg rachunkowych

6.3.29. Zgodność systemu księgowości komputerowej LODR z wymogami określonymi w ustawie o rachunkowości

Opis stanu
faktycznego

Zarządzeniem nr 52/DN/05 z 20 września 2005 r. dyrektor LODR ustalił Zasady (politykę) rachunkowości LODR. Funkcjonujący w jednostce system księgowości komputerowej spełniał wymogi określone w ustawie o rachunkowości, co potwierdziło sprawdzenie systemu rachunkowości i wiarygodności ksiąg rachunkowych.

(dowód: akta kontroli str. 444)

6.3.30. Ujęcie operacji gospodarczych w księgach rachunkowych

Opis stanu
faktycznego

Szczegółowemu badaniu poddano 53 dowody księgowe o wartości 171.045,85 zł oraz odpowiadające tym dokumentom zapisy w systemie finansowo-księgowym. Próbie do badania wyznaczono ze zbioru 2.827 dowodów księgowych będących fakturami, stanowiących podstawę płatności dokonywanych przelewem w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2013 r., stosując metodę losowania prostego. Operacje gospodarcze zostały prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych.

(dowód: akta kontroli str. 438-440)

6.3.31. Ewidencjonowanie dowodów księgowych w systemie finansowo-księgowym

Opis stanu
faktycznego

Wylosowane dowody księgowe zostały sprawdzone w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodności zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji, okresu księgowania oraz ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody spełniały wymogi formalne dotyczące bieżącej kontroli finansowej i merytorycznej, a odpowiadające im zapisy księgowe zostały prawidłowo zaewidencjonowane w systemie finansowo-księgowym.

(dowód: akta kontroli str. 465)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Ośrodka w zbadanym obszarze.

5. Nadzór nad działalnością ZDR

6.3.32. Nadzór i kontrola nad realizacją zadań

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą NIK Dział Metodyki sprawował nadzór nad pracą ZDR i pracą doradczą innych działów Ośrodka. W roku 2010 przeprowadził on 25 kontroli obejmujących prowadzenie dokumentacji, dyscyplinę pracy, realizowane programy doradcze, dyżury doradców w urzędach gmin jak również kontrole szkoleń prowadzonych przez doradców w terenie. Dział Metodyki oceniał również pracowników merytorycznych na podstawie miesięcznych sprawozdań z wykonanych zadań. W roku 2011 wykonano sześć, w roku 2012 – 13 takich kontroli, a w I połowie 2013 r. - dwie.

Pełnomocnik ds. Systemu zarządzania Jakością LODR przeprowadzał również,

zgodnie z planami na dany rok wewnętrzny audyt jakości P-SZJ/002, według zasad wdrożonego systemu zarządzania jakością.

W 2010 roku przeprowadzono pięć takich audytów. Dwa z nich dotyczyły procesów usługowych, tj. planowania, realizacji oraz monitorowania i nadzoru nad realizacją usług doradczych. W roku 2011 i 2012 przeprowadzono po 2 audyty dotyczące procesów usługowych, nie stwierdzając nieprawidłowości w tym zakresie. W I połowie roku 2013 nie prowadzono tych audytów (przeprowadzono je w miesiącu wrześniu).

(dowód: akta kontroli str. 459-464 i 466)

6.3.33. Kontrole i oceny działalności LODR

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą NIK Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego prowadził w LODR cztery kontrole. Kontrola problemowa przeprowadzona w maju-czerwcu 2012 r. zaleciła m.in. obowiązkowe formułowanie celu dla każdego szkolenia oraz poświadczanie jego osiągnięcia. Zakończona w IV kwartale 2012 r. kontrola realizacji planu finansowego za 2011 r. zaleciła m.in. zaktualizowanie regulaminu kontroli wewnętrznej oraz ustalanie wynagrodzeń za wykonane usługi wyłącznie na podstawie cennika zatwierdzonego przez organ, któremu Ośrodek podlega. Kontrola zakończona w kwietniu 2013 r. dotyczyła spraw organizacyjnych, gospodarki finansowej i zamówień publicznych, a z ustaleń jej wynikała m.in. konieczność zaktualizowania regulaminu organizacyjnego (brak audytora). Zakończona w czerwcu 2013 r. kontrola sprawdzająca wykonanie zaleceń po kontroli w grudniu 2012 r. wykazała wykonanie zaleceń pokontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 465-473)

6.3.34. Realizacja wniosków (zaleceń) pokontrolnych

Opis stanu
faktycznego

Zagadnienia objęte kontrolą NIK były przedmiotem kontroli zewnętrznej zakończonej we wrześniu 2010 r., prowadzonej przez Lubelski Urząd Wojewódzki w zakresie wykorzystania dotacji celowej za I półrocze 2010 r. Po kontroli tej zalecono m.in.: dokonywanie bieżących zmian w planie finansowym oraz zwiększenie nadzoru nad rozliczaniem delegacji służbowych. Po przeprowadzonej w IV kwartale 2012 r. przez Urząd Kontroli Skarbowej w Lublinie kontroli celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi oraz rozporządzania mieniem państwowym za lata 2009-2010 zalecono przestrzeganie terminów sporządzania sprawozdań finansowych i prowadzenia odrębnej ewidencji przychodów i wydatków dotacji z budżetu państwa. Zalecenia pokontrolne wykonano.

(dowód: akta kontroli str. 465-466)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność LODR w badanym obszarze.

Ocena cząstkowa

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Stosowanie cen na usługi odpłatne ujęte w art. 4 ust. 4 uojdr po wcześniejszym ich zaopiniowaniu przez Radę Społeczną i zatwierdzeniu przez Zarząd Województwa Lubelskiego.
2. Przedstawianie rzetelnych danych w sprawozdaniach z realizacji planu finansowego LODR.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli. Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 13 grudnia 2013 r.

Kontrolerzy
gł. specjalista k.
Antoni Kasowicz

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
Podpis
doradca techniczny
Krzysztof Maliszewski

.....
Podpis